

...mag is alig 8-10 szem van a kalászbán, az is összesöp-pedi semmiség, jóformán vető-magnak sem használható.

— Ritka, meg győnge a ter-més, — veti ide a szót a másik kaszás. — Peig a kaszának is környebb a dús szarát vágni, mint ilyen hivány sorokat füre-sen csapkodni. Milyen igaz is a mondás, hogy szegény embert még az ég is bűzza. Nem elég, hogy a termés, tehát ki-nebb rész, ráadásul a munka is nehezebb vele.

— Iza, sarló, kötél újra ké-z-bekerül s a kis szünet után to-vább ég a munka a kezük alatt, amikor a tábla tulsó feléről tá-vozóban utána tekintek.

MELCHALT A DAL ELRÖPPENT

A NÓTA

Átkerülök a másik dűlőbe. Pi-roskőtenyes, pirosfejkendő lá-nyok hajlongó árnyéka vidámul-felém. Iárom kasza után sze-dik ott a markot. Némák a pi-ros...-ok nem virágnak föl dal-esábitó szájukon. Valahova messze röp-pent a nóta, nincs em-ber, aki megkeresse, visszaho-za a jókedv régi virágait. Vala-hol, valaki kiszakította lelkük-ből a magyar nóta vigasztaló örömet, búsongó merengését, s ezzel mintha a föld, magyar föld-lepta volna megörökre.

Az emberek épen pipára, ciga-rettára gyujtanak. Az asszony-nak ezalatt is köti a kényét. A kövekötés is külön fortély, pusztán csak látásból nem lehet meg-tanulni. A marokverő öszeránt-ja a kötelek, rátérdel, csavarint-tyet, — kész, fölök, megy to-vább, újra kezd.

Leszélgetünk.

— Mennyit részeltet tavaly?

— Mult évben 45 holdat vá-g-tunk le allig 13 nap alatt.

— Hány kaszával?

— Akkor is három kasza volt

— Éjjel-nappal dolgoztunk. Nap

feltekor kezünk és éjjelkor vé

gezünk. Idén nem lehet, mert

nincs holdvilág.

— És az eredmény?

— Kaptunk 13 mázsa gabo-nát. Ebből még lement a drága

marokszedőber, 3 mázsa 60 ki-

lő. Bizony még a téli kenyere-t sem tudtuk kikeresni rajta.

— Hát idén?

— Idén? Jobb arról nem be-szélni.

Hát jobb! Amikor a városi pla-cón 14 pengőt adnak egy mázsa-roszért, a kereskedő meg éppen 11-ével szedi.

A rész két helyre kell az arató-nak. Egy rész rámege az évi ke-nyérre, egy részt meg piacra ké-ne vinni, hogy valami kis téli ru-házat kikerüljön belőle az asz-szonynak, meg a gyerekeknek. De mit csináljon az a rész, aki-nek a rész még kenyérre sem e-lég? Am még inkább mit csinál-jon az, akinek eladásra is marad valamennyi? Piacra dobja? Ar-cul köpötte keserves munkáját azzal a 11 pengővel?

Es csodálatos megérző és a magyar gazda: ebben a galádul-kinullázó helyzetben is fölisme-ri magát s megtalálja ellene a szükséges védekezést. Azt mon-dotta ugyanis az én emberem:

— Buzával fogjuk kukorica helyett hízalni a malacokat. A kukoricát meg eladjuk majd, an-nak még van valami ára.

Micsoda öszeroppanhatatlan fajta vagy te, ó magyar, hogy a halálos taglócsapás után is talp-raszókkensz és nem hagyod az életet.

AKIK NAPSZÁMBA ARATNAK, MERT A RÉSZ NEM ÉRI MEG

Lassanként bebolyongom a határt, meg-megszólgatva a kasza fölő hajló szomorú embe-reket.

Egyik 50 holdas bérleten meg-fogok egy 45 körül embert.

— Mi az, jó öreg, maga csak

markot szed?

— Markot hát, mert így leg-

alább jut valamicske, de ha ka-

szásnak szegődöm, felét se tu-

dom kikeresni.

— Hát akkor a kaszások,

hogy foghatták ki?

— Napszamba aratnak, nem

részért. Nem akadt ember, aki

ezt a termést fölállalta volna

részre...

Tovább megyek. Körülöttem

jó negyedórájásra csupa ná-

marokszedőber, 3 mázsa 60 ki-

lő. Bizony még a téli kenyere-t sem tudtuk kikeresni rajta.

— Hát idén? — Idén? Jobb arról nem be-szélni. — Hát jobb! Amikor a városi pla-cón 14 pengőt adnak egy mázsa-roszért, a kereskedő meg éppen 11-ével szedi. — A rész két helyre kell az arató-nak. Egy rész rámege az évi ke-nyérre, egy részt meg piacra ké-ne vinni, hogy valami kis téli ru-házat kikerüljön belőle az asz-szonynak, meg a gyerekeknek. De mit csináljon az a rész, aki-nek a rész még kenyérre sem e-lég? Am még inkább mit csinál-jon az, akinek eladásra is marad valamennyi? Piacra dobja? Ar-cul köpötte keserves munkáját azzal a 11 pengővel?

Valahogy olyan szomorúnak látom az alkonyat leborulásá-ban az idel aratást, mintha az

nem is a föld nagy lakodalmi ün-nepe, hanem valami beülműd-ő csöndes nemzeti temetés vol-na. Amint a szigorú kasza e-lőtt megadó alázattal hull a rend-— mintha csak a magyar föld-éhes millióinak szomorú térdhul-lását látnám, amint megcsukló térdrel roppannak vissza az ősi-rögökre. Lassanként megtöri fő-löttem büszke égi fejét a nap s ahogy így megállók tüzes tekni-tetében, kézfogom a kalapom s magyar ég alatt a magyar ke-nyérre elmondok magamban egy rövid Miatyánkot.

SIMON ZOLTÁN

A MEZŐGAZDASÁGI VERSENYRŐL

Meséinkben századok óta sze-repel az Operenciás tenger, a-mely oly messze van, hogy ami azon túl fekszik, az már nem is tartozhat a valóság birodalmá-ba. Pár évtizeddel ezelőtt még ilyen mesészerűen messzefek-vőek voltak a nagy óceánokon-tul földrészek: Ausztrália, Ar-gentina. Csak a földrajzból is-mertük azokat és a magyar a-vagy a kanadai gazdának legfel-jebb képzelgeti foglalkoztaták de álmat nem zavarták. Ahogy azonban a gőzhajózás állandóan gyorsabb, megbízhatóbb és tökéletesebbé vált, egyre köze-lebb jutottak a tengerentuli or-szágok Európához a világ jelen-leg legfontosabb fogyasztóplacá-hoz és mindinkább éreznünk kel-lelt, hogy azok nemcsak a me-sék, de a józan gazdasági élet vi-lágában is jelentős tényezők. A mint a múlt század nyolcvanas-éveiben Amerika hatalmas szül-területet elkezdtek ontani a bu-zát Európá felé, éppenugy az u-tóbbi években újabb szivós ver-senyt fejt ki a tengerentuli álla-mok mezőgazdasága az európai piacokon. A háború alatt az é-lelmiszerek után való kereslet a nagy hadseregek szükségleté-nek növekedése következtében ugyancsak megnőtt. Az európai hadviselő államok termelése u-

gyanakkor visszaesett. A kedve-ző helyzetet a többi földrészek mezőgazdasága alaposan kihasz-nálta és hatalmasan fellendült. Most már nem csupán az Egye-sült Államok léptek fel, mint Eu-rópa élelmiszerszállító, hanem Kanada, Argentina, Dél-Afrika, Ausztrália, Újzéland is. Mikor aztán a háborúnak vége lett, a nagy kereslet megszűnt és Euró-pa mezőgazdasága kezdte a bé-kebeli termelési színvonalat meg-közelíteni, egyszerre a kínálat-nak nagy bősége támadt, amely az árakat lenyomta.

Könnyebb megértés kedvéért legjobb, ha egy példával tesszük szemléltetővé a tengerentuli ver-seny fontosságát. Vegyük Ma-gyarország esetét. Azok a fa-lak, melyeket az első külföldi me-zőgazdasági versenyből keletke-ző válság leküzdésére annak ide-jén építettek, még ma is fennál-lanak, a magyar gazdán azon-ban ma már nem segítenek, mert más a helyzete. Akkor a Monar-chia zárt gazdasági területén az osztrák ipar könnyen felvette a magyar mezőgazdaság felesle-gét; tehát az óhazai gabona-plac a védőfalón belül maradt és nem volt kénytelen külföldi pia-cokon versenyezni az amerikai búzával. Ma azonban az óhazai mezőgazdasági termelés felesle-

Keletkanadában
a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb postai út.
Fővárosi és vidéki telephelyek.
HAZAK, FARMOK STB. ADAS-VETELET INTÉZTÉSÉRE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megnevezése.

geit akár tetszik, akár nem, kül-földön kell eladni, tehát a vá-m-falakon kívül, ahol rendszerint az illető ország saját és vámok-al erősen védett mezőgazdasá-gával is meg kell küzdeni.

Magyarország kiveteli állam lett és ilyenben nem segít a vá-m, hanem csakis egy: ha verseny-képes termékeket tud szállítani. A magyar mezőgazdaságnak fe-lelesleg értékesítésében azért van annyi baja az utóbbi évek-ben, mert elkel más államokéi-val, különösen a tengerentuli ál-lamok árúival nem állják a ver-senyt. A külföldre törekvő ma-gyar áru évről évre közelebb fe-k-vő piacokon ütközött bele az a-merikai búzába, az amerikai hus-ba, az amerikai gyümölcsbe. El-lőbb csak Londonból szorult ki a magyar liszt, majd megjelent Hamburgban a kanadai rozs, az-tán Prágában a kanadai liszt, majd Bécsben a fagyasztott hus; de ugyanezek ott vannak Sváj-cban és Olaszországban is. Mind szorosabbá vált a fojtogató gyű-rű és ma már ott tartunk, hogy az életermekben és kereskedések-ben Magyarországon is kanadai álmát árulnak, sőt az idén ame-rikai babot is hoztak be. Ha el-gondoljuk az óriási utat, melyet ezeknek a termékeknek meg kell tenniük és figyelembe vesszük, hogy ezalatt hány kézen men-nek át, mennyi elromlik, mennyi fuvardíj terheli a szállítmányo-kat, akkor méltán megdöbben-he-tünk a nagy tévesztés miatt és méltán tesszük fel azt a kérdést, hogy voltaképpen mi az oka an-nak, hogy a magyar mezőgaz-daság annyira lemaradt a ver-senyben, nemcsak a külföldön, hanem hovatovább a belső pia-cokon is?

A fogyasztó azt az árut veszi szívesen, melynek minősége és ára neki megfelelő. Ha a mező-gazdasági cikkek versenyképte-lenségének okait keressük, ezt a két szempontot kell vizsgál-nunk. Ismert dolog, hogy Ma-gyarország természeti viszonyai egy sereg mezőgazdasági ter-méknek egészen különlegesen kedveznek ugyanígy, hogy e-zekből a legkiválóbb minőséget tud a magyar gazda termelni. Ez áll a Tiszavidék búzájára, az Alföld zöldségére és gyümölcsé-re, a Szamos-vidék szilvájára, a magyar borra, a magyar lucer-na- és leheremagvakra, a makói pulykára, a hazai mangalica szírájára és sok más cikkre, ame-lyek a külföldi fogyasztónak kü-lönleges minőséget jelentettek, jelentenek részben még ma is és amelyeket minden másnál szí-vesebben vásárol még a finnyás párisi vagy londoni piac is.

A fogyasztónak azonban szí-goru kívánsága az is, hogy ha ő valamilyen cikket keres, pon-tosan azt kapja, ami kell neki és azt bármikor, bármily mennyi-ségben megkapja. Neki a meg-bízható és egyöntetű áru kell. Ezt nevezik standard-árúnak. És ha van olyan oka a verseny-ben való lemaradásunknak, a-mely csakis mirajtunk mulik és nem hatalmunkon kívül eső vi-szonyunkon, akkor azt ezen a téren találjuk meg. Az óhazai kereskedő és a magyar gazda ebben a tekintetben nem bizo-nyult eléggé tanulmányoknak, e-léggé fegyelmeztetnek.

A standard-termelés az első lépés a mezőgazdasági kivitel fo-kozására. A feladat megoldása

nem történhet az állam közre-működése nélkül, de a lényeges mégis az, hogy a gazdaságosság legyen tisztában a minőségi ter-melés jelentőségével és annak módjaival. Lássuk be, hogy ha ő vásárol valamit, ragaszkodik ah-hoz a fajtahoz, ami egyszer be-vált és megkívánja, hogy mindig pontosan ugyanast kapja a ke-reskedőtől. Ezt a jogát ismerje el a fogyasztónak is, akinek ő ad el és iparkodjék mindig pon-tosan egyöntetű és jó minőséget termelni, miután sokkal köny-vebb lesz rájuk vevőt találni.

De nemcsak a termelés minő-ségben való javításának van rendkívüli fontossága. A tenge-rentuli államok versenye vessé-delmező különösen azért kezd válni, mert olcsóbban termelnek. Ha elgondoljuk, hogy például a magyar búzának néhány száz-ellenben a kanadai búzának mintegy hat-szer mérföldet kell megtennie termelőhelyétől Ham-burgig és mégis sokszor az u-tóbbi a hosszú szállítási ellené-re is olcsóbb, akkor képet alkot-hatunk magunknak arról, mennyi-vel olcsóbban termel a kanadai farmer a magyar gazdánál. Igaz hogy ő vizitron szállít, míg Euró-pában még most sem jutottak odáig, hogy a közép-európai fo-lyamokat csatornákkal úgy kö-ssük össze, hogy a kelet mezőga-daságának terményei minél ke-vesebb költséggel juthassanak el a nyugati ipar vidékeire.

(Folytatjuk!)

Cirkálóh elsüllyesztését követeli Amerika Angliától

As Egyesült Államok felsőháza kül-ügyi bizottságának elnöke, Borah sze-nátor — aki már többször elismerte, hogy a trianoni szerződés nem egye-ztethető össze Wilson elnök elveivel és a béke legelőlébb követelményeivel — legújabb hivatalos jegyzékét latá-zott Angliához a tengeri egyenlőséget illetőleg. Borah szenátor kimutatta többek között, hogy míg az Egyesült Államoknak csupán 18 modern csa-ki-cirkálójuk van összesen, addig Angli-nak 59.

Kivánságuk tartják tehát, hogy az angolok — ha ugyan komolyan fog-lalkoznak a tengeri egyenlőség gond-játlanak keresztilvitelével — akkor süllyesszenek el több olyan csatá-ló tartozó hadihajó, amelyből más nagy hatalmaknak csak kevesebb van. Borah szenátor kimutatta, hogy ezáltal nemcsak az addóított vállalkozás nek le nagy terhet, hanem egyáltal-hathatósan közreműködésnek az így-zí béke megalapozásában a mostani állandóan veszedelmesebbé váló ten-geri versenynek helyett, amely előbb-utóbb ismét háborúra fog vezetni.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy ugyanezkor Stanley Baldwin, Nagybritannia volt miniszterelnöke, az angol sajtóban támadta a jelenleg u-rálmon lévő angol munkáskormányt a tengeralfajrók építésének beszüntetéseért, miután ebből kifolyólag e-gyedül a skótsági Clyde hajógyár-akban közel ezer munkás szájából vették ki a kenyeret.

CIM VALTOZASKOR ELŐZO CIMET IS KÖZÖLJE A KIADÓHIVATALLAL

összedugták a fejüket. Az asz-szony testvére husz éve Cleve-landban él, gyermektelen, jólme-nő üzlete van, az ő támogatásá-val munkához tudának jutni ott.

— Csak a hajójegy árát tud-nánk megkeresni.

— A házmesterrel egy idegen fia tal fért fel egy este s azt kérdezte, hogy tudnak-e énekel-ni? Merthogy a három férfinak kellemes külseje van, ha volna é-neklőhangjuk, úgy mindhármu-kat szerződhetné orosz dalnéke-geknek a Sonja-féle ének és ze-nekarban, hogy a budapesti ká-véházakban megfelelhesse nek a hozzájuk fűzött nagy várakozá-soknak.

— Örömmel elfogadjuk, mert hangunk az van. Banni is tu-dunk vele. Csak oroszul nem tu-dunk semmit.

— Annyi baj legyen. A szöve-get ugyse érti senki. A dallá-mot velünk fújja. Orosz ruhát öltönek (mi adjuk) s ha magya-rul szólítják, némák maradnak. Ha oroszul, szintén. (Akkor csak a cseremisiz dialektust be-szólják).

Megkötötték a szerződést.

Hat pengőt kaptak esténként és vacsorát. Hónapok óta éne-keltek a Farkasok, s már vidé-mak kezdtek lenni, mert nem-csak a hajójegy árát gyűjtötték össze, de tellett utkölségre is.

Az oroszoktól azt az ötven-hat-va szót hamar megtanulták, a mire feltétlenül szükségük volt. Egyekben pedig a közönség körében az volt a vélemény:

— Az az új három orosz, az csak az igaz farkas. A többi-

biék csak úgy sziszegik a mással hangzókat. Ezek adják a dallá-mot a sziszegéshez... S az is-tenért se ragad rájuk egy ma-gyar szó...

Egy este egy a háboruban meggazdagodott hentes mula-tott. Különös, lehetetlen ötle-te támadt. Magyar nótát akart hallani az oroszoktól. Annígya-hencegett, hogy száz pengőt í-gért, ha az oroszok egy régi, iga-zí, hamisítatlan magyar nótával megrikatják. Talán tudta, hogy lehetetlen kíván.

A Sonja zene- és énekkar ös-szenézett és suttogott. Majd kis szünet után, halk hegedű és brá-csa kísérete mellett három o-rosz énekelni kezdett. A többi csak lágy zümmögéssel kísérget-te, aláfestette, kiemelte, színe-zte, mint valami szomorú emberi hangpántlikákból összecso-kro-zott, felvirágozott, zokogó, ória-si mandolin. „A faluban szói a nóta, kis kapumba de régóta hall-gatom... És aztán a vége: Da-lojtatok csak még egyet, fájdal-masan, keservesen, utolszor. É-desanyám ne sírasson, a fiának csináltasson koporsót”...

A gazdag hentes értelmetle-nül, borjuszemekkel révedt a semmibe. És elhomályosult a szeme a sírástól. Majd a tükrö-be vágott egy borosüveget.

— Csirkefogók! Ilyen kiejtés-sel a pestiek se tudnak magya-rul énekelni! Hát a Volga part-jain terem a magyar nóta?

Odament, összedölegette őket, de a három orosznak nem kellett a bora, se az ölelése s egyetlen szavára se válaszoltak. A száz-pengős bankjegyet odadobta.

Másnap indult a Farkas-csa-lád Amerikába.

A tágas szobában félhomály borongott, vászonfüggönyök tá-voltartották a napfényt. A tisz-ta paplannal betakart ágyban fe-küdt lázas szemmel, gyöngyöző homlokkal Farkas Miklós. Az é-jeli-szekrényen orvossgagos íve-gek, skatulyák, porok. Aprókat köhögött, nyugtalanul dobálta magát az ágyban.

— Milyen szomorú az élet. Nyáradremetén rengették a bő-lesőmet és Clevelandban szöge-zik le a koporsómat. S ez a két nagy legény azt mondja, hogy „my dear Country America”, s én azt mondom, hogy jaj, te ár-va Magyarországi!

— Az orvos megtiltotta a beszédet, édes úram.

— Én már ugys keveset be-szélek, másnak kell ugys eltil-tania. Kikergettek hazulról, de itt is megbecsülték a munkánk után. Szerzettünk annyi dollárt, hogy Remetén három házat is vehettek a főtéren. Igaz, hogy a tudom kilyukadt bele, de egy-szer a milliomosnak is meg kell halni.

— Egy borogatás a fejére, é-desapám!

— Nektek pedig meghagyom, hogy az ősi házat a főtéren vis-zsa kell szerezni. A rumán állam építtessen a csendőreinek, ahol akar, ami a magyaroké volt, az kell, hogy a magyaroké legyen: a csendőroket dobjátok ki on-nan.

Felült. Széthuzatta a függö-nyöket. Erős sugárzás ömlött szét a szobában.

— A Mezőhavas ormán szá-guld a hóförfögeteg. A Nyárad-víze megadagadt a nagy esőzéstől. Píros pántlikák usznak benne, katonák mossák bele átlótt lábá-lakat. Máriskó, hogy van az, hogy mindenütt mi nyertünk a csatá-ban és mégis mi veszítettünk el-mindent? És nem döntöttünk so-ha a sorsunk fölő, csak a vérün-keit áldoztuk, csak verejtékün-keket hullattuk, édes feleségem te...

Halkan nyílt az ajtó. Márton lépett be rajta, a kisebbik fiu. A hóna alól gondosan, vigyáz-tosan csomagot tett le az asz-talra, kibontotta szeretettel és mosolygó szemmel szólott a be-teghez:

— Édesapám, a legközele-tsebb gramofont vettem meg ma-gának, csak meggyógyuljon. A-zután megsporoljuk hazafelé a hajójegyeket, mert ez ingyen is hazavisz minket Marosszék-re. Elmuksikálja az otthoni nótákat hallgassa csak, be gyönyöröi... Oda helyezte az uj lemezt, meg-forgatta a csavart. Egy egész, kitűnő cigánybanda muzsikálta tüzesen, fájdalmasan, szivetszag-gatóan: „A faluban szói a nóta, kis kapumba, de régóta hallga-tom”. Esembe jut árvaságom, s rég elvesztett boldogságom sira-tom...

Az öreg székiely csakugyan megspórolta a hajójegyét. De nem Nyáradremetére, hanem to-vább vitte az a nóta. Magához Szent Péterhez, ki, amilyen be-csületes, szent, visszahadja a fő-téri házat s kitessékeli a rumán csendőroket.